7/8155, 8156, 8157, 8158, 8159
8160, 8161, 8162, 8163, 8164, 8165
ÇOK ACELE ve SÜRELİ
8166, 8167, 8168, 8169, 8170, 8171
8172, 8173, 8174, 8175, 8176, 8177
8178, 8179, 8180

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Araştırma Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Sayı : B.12.0APK.0.07-211-/5953
Konu : Sözlü ve Yazılı Soru Önergeleri

.10.2005

31 EKİM 2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 07.10.2005 tarihli ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-13882 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan, Antalya Milletvekili Feridun F. BALOĞLU'na ait 6/1574, Balıkesir Milletvekili Sedat PEKEL'e ait 6/1577 esas nolu sözlü soru önergeleri ile Kırklareli Milletvekili Mehmet S.KESİMOĞLU'na ait 7/8155-8158, İstanbul Milletvekili Kemal KILIÇDAROĞLU'na ait 7/8156, Manisa Milletvekili Ufuk ÖZKAN'a ait 7/8157, Diyarbakır Milletvekili Muhsin KOÇYİĞİT'e ait 7/8159, İzmir Milletvekili Hakkı ÜLKÜ'ye ait 7/8160-8167, Iğdır Milletvekili Dursun AKDEMİR'e ait 7/8161, Denizli Milletvekili Mehmet U.NEŞŞAR'a ait 7/8162, Hatay Milletvekili Mehmet ERASLAN'a ait 7/8163-8176, Tekirdağ Milletvekili Enis TÜTÜNCÜ'ye ait 7/8164, Ardahan Milletvekili Ensar ÖĞÜT'e ait 7/8165, Bursa Milletvekili Kemal DEMİREL'e ait 7/8166, İzmir Milletvekili Türkan MİÇOOĞULLARI'na ait 7/8168-8180, Aydın Milletvekili Özlem ÇERÇİOĞLU'na ait 7/8169-8173, Denizli Milletvekili Ümmet KANDOĞAN'a ait 7/8170-8171-8172-8175-8178, Mersin Milletvekili Vahit ÇEKMEZ'e ait 7/8174, Konya Milletvekili Atilla KART'a ait 7/8177, Antalya Milletvekili Feridun Fikret BALOĞLU'na ait 7/8179 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşleri ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:
1-Görüş 6/1574-1577 (4 sayfa)
2-Görüş 7/ 8155, 8156, 8157, 8158, 8159,
8160, 8161, 8162, 8163, 8164, 8165, 8166,
8167, 8168, 8169, 8170, 8171, 8172, 8173,
8174, 8175, 8176, 8177, 8178, 8179, 8180 (39 sayfa)

TKB –APK Koordinasyon Dairesi Başkanlığı, Eskişehir Yolu 9 km. Lodumlu ANKARA Tel:287 94 53

7/8173

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : **Özlem ÇERÇİOĞLU**
Aydın Milletvekili

Esas No : **7/8173**

SORU 1) Türkiye'de üretilen tarım ürünlerinin yüzde kaçı tarım ilaçları kontrolünden geçmektedir?

CEVAP 1) Bakanlığımızca pestisit kalıntılarının kontrol programı, üretim bölgeleri, tüketici alışkanlıkları, şikayetler ile Avrupa Birliği Komisyonundan hızlı alarm bildirimleri dikkate alınarak risk esası temelinde hazırlanmaktadır. Programda numune sayıları Codex Alimentarius Komisyonunun "Gıdalarda Pestisit Kalıntıları" dokümanında belirtilen ve uluslararası olarak ülkeler tarafından uygulanan istatistiki çizelgeler kapsamında belirlenmektedir.

Gıdalarda tarım ilaçlarının kalıntıları konusunda 2004 yılında yaş meyve ve sebzelerde pestisit kontrolüne yönelik olarak toplam 1650 adet numune analiz edilmiştir. Bu numunelerden sadece 27 adedinde limitlerin üzerinde kalıntı tespit edilmiştir. Limitin üzerinde kalıntı tespit edilen örnek oranı % 1,64'tür. Bu oran, AB ülkelerinde % 4-6 arasında değişmektedir.

2005 yılında ise Bakanlığımızca yaş meyve ve sebzelerde pestisit kalıntılarının kontrolüne yönelik olarak izleme ve denetim amaçlı 2 ayrı program hazırlanmıştır. Bu kapsamda 14 farklı ürün grubunu içeren denetim amaçlı Pestisit Denetim Programı 31 ilde yürütülmektedir. Bu program dahilinde yıl sonu itibariyle toplam en az 1215 numune analiz edilmiş olacaktır. Bu denetimlerde olumsuz çıkan ürünler konusunda 5179 sayılı "Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun" kapsamında yasal işlem uygulanmaktadır. Ayrıca Avrupa Birliği Komisyonu Tavsiye Kararı programı Pestisit İzleme Programı adı ile Mart ayından itibaren ülkemizde uygulanmaya başlanmıştır. Söz konusu program 19 ilde ve 8 farklı üründe izleme amaçlı olarak yürütülecektir. Bu kapsamda yıl sonu itibariyle toplam 800 adet numune analiz edilmesi planlanmıştır. 2005 yılı sonunda toplam olarak en az 2000 numunede pestisit kalıntılarının denetiminin yapılması programlanmıştır.

Hayvansal kökenli gıdalarda ise (bal, süt, su ürünleri, tavuk vb.) ise 2000 yılından itibaren "Canlı Hayvanlar ve Hayvansal Ürünlerde Belirli Maddeler ile Bunların Kalıntılarının İzlenmesi İçin Alınacak Önlemlere Dair Yönetmelik" kapsamında kalıntı izleme programı uygulanmaktadır. Ayrıca, bu programların yanı sıra Bakanlığımıza yapılan şikayetler doğrultusunda da spesifik olarak firma ve ürün bazında denetimler yapılmaktadır.

SORU 2) Kontrolden gecen. sağlıklı olduğu belgelenen ürünler ihraç edilirken, iç piyasaya sunulan ürünlerin yüzde kaçı denetimden geçmektedir? İç piyasaya hiçbir denetimden geçmeyen tarım ürünlerinin sunulduğu doğru mudur?

CEVAP 2) 5179 sayılı "Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun" kapsamında gıda maddeleri ve gıda ile temas eden madde ve malzemeleri üreten, ithal ve ihraç eden ve satan işyerlerinde denetim ve kontroller yürütülmektedir. Bu kapsamda 2005 yılında gıdalarda pestisit kalıntılarının denetimi yukarda açıklanan programlar çerçevesinde yürütülmektedir. Eylül 2005 tarihi itibariyle 775 adet numune denetimi yapılmıştır. 23 adet numunede

maksimum kalıntı limitlerinin üzerinde pestisit kalıntısı tespit edilmiş olup, 5179 sayılı Kanun kapsamında yasal işlem uygulanmıştır.

SORU 3) Domates üretiminde kullanılan ruhsatlı bir ilacın, biber gibi başka bir ürünün üretiminde kullanılması için ruhsat zorunluluğu var mıdır? Ürün hasat süresi belli olan tarım ilaçlarının kullanımı, insan sağlığına zarar vermemesi için nasıl denetlenmektedir?

CEVAP 3) Bir ürün üretiminde kullanılan ruhsatlı bir ilacın, başka bir ürünün üretiminde kullanılması için ruhsat (tavsiye) alınması zorunluluğu vardır. Her bitki ve zararlı organizma ayrı olarak değerlendirilmektedir. Türkiye'de zirai mücadelede kullanılan Bitki Koruma Ürünleri (Zirai Mücadele İlaçları) "Bitki Koruma Ürünlerinin Ruhsatlandırılması Hakkında Yönetmelik" esaslarına göre ruhsatlandırılmakta ve piyasaya arz edilmektedir. Ülkemizde Bitki Koruma Ürünlerinin ruhsatlandırılması aşamasında, ürüne ait toksikolojik - ekotoksikolojik, kalıntı, biyolojik etkinlik, fizikokimyasal özellikler, diğer ülkelerdeki ruhsat ve tavsiyeye ait bilgi ve belgeler dikkate alınmakta; yapılan değerlendirme sonucunda insan, bitki ve çevre açısından uygun bulunan ürün ruhsat başvuruları ruhsat işlemine alınmaktadır. İnsan, bitki ve çevre açısından zararlı bulunan ürünler ruhsatlandırılmamaktadır. Bu kriterlere göre ruhsatlandırılan ürünlerin tavsiyeye uygun kullanılması halinde insan, bitki ve çevre açısından risk oluşturması, toleransın üzerinde kalıntı bırakması mümkün görülmemektedir.

Bakanlık olarak, Bitki Koruma Ürünlerinin tavsiyesine uygun kullanımı amacıyla gereken hassasiyet gösterilmekte, çiftçi eğitimleri yapılmakta, sürekli olarak yapılan bayi denetimlerine özellikle ilaç kullanım dönemlerinde ağırlık verilmektedir. Ayrıca zirai mücadele ilaç bayileri, tavsiye dışı ilaç satışına meydan verilmeyecek şekilde kontrol edilmekte ve aksine hareket edenler hakkında Yönetmelik hükümleri uygulanmaktadır. Ayrıca; çiftçilerin de Bitki Koruma Ürünlerini uygularken, etiketlerinde belirtilen tavsiyeye uygun kullanmaya hassasiyet göstermeleri gerekmektedir.

SORU 4) İhracatta sıkıntı yaratan ilaç kullanım limitleri konusunda, İspanya, İtalya ve Yunanistan Almanya ile özel anlaşmalar yapmış satışlarını sürdürürken, Türk ürünleri her an gümrük kapısından dönme tehlikesi ile karşı karşıya iken, ilaç kullanım limitleri konusunda diğer ülkelerle özel anlaşma yapma yönünde çalışmanız var mı?

CEVAP 4) Uluslararası ticarette ülkesel bazda Maksimum Rezidü Limiti (MRL) listelerinin bulunmasının yanı sıra AB üye ülkeleri olarak da yayınlanmış bir MRL listesi mevcuttur. Ülkemizde AB'nin MRL ile ilgili direktifleri incelenmiş ve harmonize edilerek 11.01.2005 tarih ve 25697 sayılı Resmi Gazetede Tebliğ şeklinde yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

SORU 5) Tarım ilaçları kullanımı ve bu kullanımı azaltmak için çiftçiye dönük, destekleyici projeler uygulanmakta mıdır?

CEVAP 5) Ülkemizde son yıllarda bitkisel ürünlerin ihracatında özellikle pestisit kalıntısı yönünden önemli sorunlarla karşılaşılmaktadır. Dünya Ticaret Örgütü Bitki Sağlığı Anlaşması (SPS) hükümlerine göre tarım tekniklerinin en iyi şekilde birlikte uygulanması "Entegre Mücadele"yi ön plana çıkarmaktadır.

Bakanlığımızca yürütülmekte olan Entegre Mücadele çalışmaları ile; Ülkemizde yetiştirilen kültür bitkilerindeki hastalık, zararlı ve yabancı otların mücadelesinde ekonomi, insan sağlığı, çevre, biyolojik çeşitliliğinin korunması esas alınarak, sürdürülebilir tarım

amaçlarına uygun programların, projelerin hazırlanması, aksatılmadan yürütülmesi ve projelerin yaygınlaştırılması amaçlanmaktadır.

Bitkisel üretimin arttırılması, kaliteli ve pestisit kalıntısı bulunmayan ürün elde etmek, doğal denge ve çevre kirliliğini önlemek, çiftçinin kendi tarlası, bahçesi ve bağının uzmanı haline getirilmesi amacına yönelik çalışmaları kapsayan, Araştırma-Uygulama ve çiftçi işbirliği ile yürütülen Entegre Mücadele programlarının yaygınlaştırılmasıyla; daha çok üreticiye ulaşılmakta, doğru zamanda, doğru dozda ve en az ilaç kullanılarak yapılan mücadele sonucunda insan ve hayvan sağlığına zarar vermeyecek ürün elde edilmesi sağlanmakta ve çevreye de olumsuz etkileri en aza indirilmektedir.

Yapılan mücadele çalışmaları, Zirai Mücadele Teknik Talimatları ve Entegre Mücadele Teknik Talimatları doğrultusunda teknik elemanların bilgi desteğiyle üreticilere benimsetilmiş olup, her yıl konu ile ilgili olarak eğitim çalışmaları programlanmaktadır.

Bitki koruma ürünlerinin kullanımına yönelik, her yıl yürütülmekte olan Entegre Mücadele (IPM) çalışmalarında kullanılan pestisitler kayıt altındadır ve kontrollü olarak kullanılmaktadır.

Örtü altı tarımında kullanılan kimyasalların denetim altına alınmasını gerçekleştirmek, kalıntısız ürün elde etmek amacıyla, örtü altı tarım yapan üreticilerin kayıt altına alınmasını sağlayan Kontrollü Örtü Altı Yönetmeliği çerçevesinde yürütülen çalışmalar ile ülke genelinde örtü altı tarımı kayıt altına alınmakta ve ilaç kullanım miktarları izlenmektedir.

"Tahmin ve Erken Uyarı Sistemleri" ile de hastalık ve zararlılara karşı üreticilerin zamanında ve gerektiğinde ilaçlı mücadele yapmaları sağlanmaktadır.

Zirai Mücadelede ilaç kullanımı son çare olarak düşünülmektedir. Bu konuda kültürel tedbirlere öncelik verilirken, gerek tabiatta var olan faydalı böcek ve organizmalarla insan müdahalesi olmadan zararlının doğal olarak kontrol altına alınması, gerekse insan müdahalesi ile suni olarak üretilen faydalılar ile zararlıların kontrol altına alınması şeklinde olan biyolojik mücadele çalışmalarına da özel önem verilmektedir.